

I väntan på **HUMMER**

Premiärnerver. Pontus Åsberg och pappa Tony Åsberg pysslade hela gårdagen vid sin sjöbod för att få allt färdigt till den stora premiären i dag. Och det finns mycket att berätta om hummern. Salvador Dalí klädde gärna sina modeller i humrar, och när järnvägen byggdes ut på 1800-talet var hummern en flitig resenär.

Foto: Sara Kirudd

Lokalredaktion: Liselotte Johnsson
Tel: 0523-146 91 lysekil@bohuslaningen.se

Lokalredaktion: Sara Kirudd Tel: 0523-321 14
sotenas@bohuslaningen.se

Tinorna i blöt inför årets

KUNGSHAMN: I dag är det äntligen dags. För fritidsfiskarna nere i Springet är hummerfisket årets höjdpunkt. Bohuslänningen hälsade på mitt i förberedelserna innan premiären.

Det är en speciell stämning nere bland sjöbodarna i Springet. Dagen innan premiären är det mycket som ska fixas. Förväntansfullt fylls tinorna med agn och lastas på båtarna. Allt ska vara klart, så att tinorna kommer i vattnet direkt på sju laget på morgonen.

Men inte alla har lika bråttom.

– Nej, jag tar kaffet i lugn och ro först, säger Bill Niklasson och öser vatten ur sin lilla eka.

Fiskar ensam

På bryggan ligger tinorna redo, nu ska han bara se över motorn också så det inte blir några överraskningar imorgon. Han berättar om tidigare fängster och om år han minns.

– Det var ett år då var det en stackare som blev av med fyra tenor när han var på väg ut, det var sådan sjögång. Jag tycker synd om honom än idag.

Bill åker inte så långt ut med sin eka, inte längre ut än Buröarna.

– Jag är ensam så jag får hålla mig härinne, de där borta de går längre ut, säger han och pekar bort längs bryggan.

31 humrar på 3 drag

Där hittar vi Mikael Lorentsson. Han har redan lastat på tinorna. Han fiskar tillsammans med två andra. I år ska de fiska längre än i fjol.

– Det blev bara tre drag, men vi fick 31 humrar på 24 tenor, säger han nöjt.

På båten finns både nya och gamla tinor.

– Det gamla är finast, de nya är bättre, men det är lite roligare att få hummer i de gamla.

Missar premiären

Längst ner på bryggan hittar vi den yngsta fiskaren på bryggan. Pontus Åsberg har varit med pappa varje år sedan han var 5 år ungefär. Så här dagen innan tycker han alltid att det är lite extra kul.

– Ja, det är lite pirrigt.

Redo för premiär! Pontus Åsberg ägnade hela söndagen till att vara nere vid sjöboden tillsammans med pappa Tony.

Foto: Sara Kirudd

Deras trätinor ligger i blöt från bryggan och senare på kvällen ska de agnas och lastas på båten. Tyvärr får pappa åka ut ensam imorgon bitti för Pontus måste gå till skolan. Pappa Tony däremot har tagit ledigt från brand-

stationen hela veckan.

– Första veckan åker jag ut och drar varje dag. Jag är så ivrig så jag måste tvunget ut tidigt på tisdag och titta.

Fiskat i 55 år

För den invigde hör lukten av gammal saltad fisk hum-

merpremiären till. Ebbe Waller har snart fyllt alla sina agnpåsar med sillen.

– Jag följde med morfar ut från det jag var fem, sex år så det blir i 55 år nu jag har fiskat.

Bredvid honom på bryggan hjälps Lena och Klas

Göransson åt med att lasta tinor.

– I år blir det inte så seriöst fiske, säger Klas.

De ska fiska tillsammans med vänner och nöjer sig med att få upp så de kan ha kalas.

För Lena går det i inte att

ligga och dra sig imorgon utan det är på sju laget eller

inte som första tinan ska i.

– Ja, det är viktigt. Det är ju det som är roligt.

Hon berättar om en anorlunda fångst.

– Vi fick en stor hummer en gång, han satt fast på ut-

HUMMERFISKE: Detta ska du tänka på när du fiskar hummer.

2013. Det är förbjudet att fiska med nät, ryssjor och tinor från den 15 september 2012 fram till hummer-

och tinor för fångst av havskräfta på större djup än 30 meter.

Hummer får inte sum-

fiskas med hummertina. En tina skall ha minst två cirkulära flyktöppningar med en minsta diameter

Fritidsfiskare får använda högst 14 tinor - yrkesfiskare högst 50. Redskap skall märkas

premiär Hummernyfikna besökare på Havets hus i Lysekil

Lena och Klas Göransson ska bara fiska så de får ihop lagom till ett kalas.

Lukten av saltad sill och makrill brukar vara bra lockbete.

Mikael Lorentsson med färdig lastad båt.

Tinor i blöt dagen innan premiären.

sidan, den vägde 3,8 kilo.

Färre tjuvar

Varje år finns de alltid några som inte kan motstå att vittja andras tinor. Värst brukar de vara de första veckorna tycker Klas.

– Fast det har blivit lite

bättre, visst har det Ebbe? – Jo, det har det.

Sara Kirudd

0523 - 321 14

sara.kirudd@bohuslaningen.se

märka med stora bokstaven F. För hummer gäller minimimåttet 8 centimeter mätt från öronhållans hakkant

släppas tillbaka i havet. Fångst från fritidsfiske får inte längre säljas om den kommer från havet.

LYSEKIL: Eftersom det nu är hummerpremiär ägnade Havets hus hela helgen åt att det mytomspunna djuret. Både barn och vuxna kom för att stilla sin nyfikenhet.

På söndagen kunde de som besökte Havets hus lära sig allt om humrar. Hummerforskaren Andreas Sundelöf från Havsfiskelaboratoriet var på besök och berättade om hummerfisket förr och nu.

Många frågor

Många visste ingenting om fisket så det blev många frågor. Allt från vem som får fiska, vad man agnar med och hur mycket en hummertina kostar.

Men mest intressant var det att höra om forskningen. Med hjälp av data från 1875 har forskarna kunnat få en överblick av hummerfiskets förändring genom åren.

– Vid sekelskiftet fångades 300 ton idag är fångsten hälften trots fyra gånger

Gustav Rosengren, 10 år från Trollhättan var en av de nyfikna besökarna på Havets hus igår.

Foto: Sara Kirudd

mer redskap.

Reglerna för fisket har också förändrats genom året.

– Säsongsfisket infördes 1830, men redan tidigare hade det diskuterats eftersom humrarna inte överlevde i sumpen när vattnet var varmt på sommaren.

Svårast för forskarna är

att få fram information om fritidsfiskarna trots att de står för en stor del av fisket.

– Vi har följt 33 fritidsfiskare sedan 1938 fram till 2010.

Amerikanska humrar

Han hoppas att de i framtiden kan få fler rapporter från fritidsfiskare. Han upp-

manar också alla att rapportera in om man får en märkt hummer.

– Och nu är det ju även en belöning för de amerikanska humrarna.

Sara Kirudd

0523 - 321 14

sara.kirudd@bohuslaningen.se

"Det finns en sexuell laddning i det hårda skalet mot den mjuka huden"

Inspiration för Salvador Dalí, tidig resenär på stambanan och en alltmär framträdande hedersgäst på Nobelmiddagen.

Hummern har en långvarig relation till människan – etnologen Simon Ekström forskar om den.

Även om hummer under perioder haft en status som fattigmansmat där det funnits stor tillgång på den har den alltid varit en lyxvara, menar Simon Ekström, lektor i maritim etnologi.

Hans forskningsprojekt "Homarus Gammurus, det svarta guldet" fokuserar på möten mellan hummer och människa genom historien. – Jag har försökt följa hummern – se vilka sammanhang den dyker upp i, och vad den gör där, säger han.

Långväga resenär

Holländarna var tidiga stor-konsumenter av svensk hummern. Redan på 1600-talet började export-

På Nobelmiddagen har hummern från och med 80-talet fått en mer framträdande roll.

Foto: Scanpix

Simon Ekströms forskning om hummern kommer bland annat att resultera i en bok.

Foto: SU

Hummertelefon, signerad Salvador Dalí. Han var förtjust i hummern som motiv.

Foto: Scanpix

uppgift var att transportera levande humrar. Även Sveriges borgerskap och adel såg tidigt till att kontraktera hummerfiskare för att få tillgång till det svarta guldet.

– Det fanns speciella skjutsar som transporterade hummer över land. När järnvägen kom till Sverige i mitten på 1800-talet kördes de på stambanan. Att den ska tillagas levande har alltid bidragit till dess exklusivitet.

Hummers sexuella symbolik är något som Simon Ekström tänker titta vidare på i sin forskning.

– Jag har noterat att den förekommit som afrodisiakum. Du äter den med händerna och det är lite slaskigt och intimt. Hummerstjärten är det man intresserar sig för – en simpel koppling, men inte helt oväsentlig.

I sin forskning tittar Si-

från 1600- och 1700-talet. Ett par århundraden senare fick surrealisterna upp ögonen för den.

– Salvador Dalí klädde gärna sina modeller med humrar. Där finns en sexuell laddning i det hårda skalet mot den mjuka huden.

Hummers sexuella symbolik är något som Simon Ekström tänker titta vidare på i sin forskning.

– Jag har noterat att den förekommit som afrodisiakum. Du äter den med händerna och det är lite slaskigt och intimt. Hummerstjärten är det man intresserar sig för – en simpel koppling, men inte helt oväsentlig.

I sin forskning tittar Si-

mon Ekström även på hummerns identitetsskapande roll för kustsamhällen. Från gemenskapen i fisket till hur den idag används för att bygga starka varumärken.

– Från 40-talet har min familj haft sommarställe på Tjörn. Jag kände sedan barnsben till hur väsentligt fisket var längs kusten och det var där jag ville börja – det är ett roligt projekt, för det vetter åt så många håll.

Fiskade du själv som barn?

– Nei vi skulle ju börja sko-

Du äter den med händerna och